

Filosofie en actualiteit

Vierde avond

Over God en geloof

- Gekwetst voelen
- Evolutielastering
- Terroristen
- Gegriefd worden
- Glijdende schaal

Gekwetst voelen

- Kant: identiteit = morele overtuigingen
- Religieuze overtuigingen niet rationeel
 - → Extra kwetsbaar?
- Frankfurt: liefde ook geen rationele overtuiging
- Gekwetst zijn ook manier om je zin te krijgen (anderen zwijgen opleggen)

Wat is identiteit? *

- Frankfurt: identiteit is dat waarmee je je vereenzelvigd.
- Waaraan kun je identiteit ontleenen?
(Nietzsche: "Ik zou niet geweest zijn wie ik ben zonder lijden")
- Parfit: identiteit is wat je weet
 - Teletransport gedachte-experiment

Evolutielastering

- Godslastering in de wet → rechtsongelijkheid
- Niet-gelovigen bestaan niet
- Religie: transcendente bron
- Godslastering uit de wet → iedere kritiek op iedere overtuiging onwettig?

Niet-gelovigen bestaan niet *

- Quine: holistisch betekenisnetwerk.
 - Kennis en opvattingen versterken elkaar
 - Verschillende opvattingen met elkaar verstrengeld
 - Tegenspraken niet uitgesloten
 - Verandering van opvattingen kan verstrekkende gevolgen hebben

Terroristen

- Terrorisme:
 - Opzettelijk angst aanjagen
 - Door dreigen met geweld
 - t.b.v. Politiek, religieus, ideologisch doel
- Vijanden = terroristen, vrienden = vrijheidsstrijders
- Doel in praktijk: opheffen "bezetting"

Opvattingen vs. Woordgebruik *

- Als de een iemand een terrorist noemt en de ander noemt hem vrijheidsstrijder, hechten ze dan verschillende betekenissen aan die woorden?
- Bestaat staatsterrorisme?
- Vertegenwoordigen terroristen altijd een minderheid?

Gegriefd worden

- Uitbreiding lasterartikel
 - Belediging alle levensovertuigingen
 - Wie beoordeelt dat?
 - Objectieve gevolgen voor openbare orde
 - Verstoring van openbare orde wordt beloond

Hoe laat ik me grieven? *

- Wie bepaalt of ik gegriefd wordt?
 - Ikzelf?
 - Een objectieve instantie (rechter)?
 - Welk criterium (categorisch imperatief)?
- Hoe om te gaan met dreiging?
 - Toch maar niet publiceren?

Glijdende schaal

- Abortuskwestie
 - Wanneer is een embryo een persoon?
 - Bij conceptie / in bepaald stadium
 - Wat telt zwaarder: leven ongeboren kind of zelfbeschikking moeder?
 - Zonder moeder geen kind
- Gradaties i.p.v. grenzen
- Wat heeft de politiek ermee te maken?

Glijdende schaal *

- Sorites-paradox: bij hoeveel haren is iemand kaal?
- Argumentatieleer: drogredenen van de glijdende schaal (drugsbeleid)
- Is daarbij iedere grens willekeurig?

Vragen 0 *

- Is atheïsme een geloof?
- Hoe objectief is de wetenschap?
- Is een wetgeving zonder religie mogelijk?
- Waar ligt de grens voor religieuze praktijken (kannibalisme?) en hoe kun je die beargumenteren?

Vragen 1 *

- Wat is de betekenis van onderscheidingen als goed / slecht, waar / onwaar, mooi / lelijk? (objectief / subjectief)
- Impliceert het voortdurend bijstellen van principes ook een voortdurende verbetering?
- Moeten we volmaaktheid nastreven?
- Wat is volmaaktheid?

Vragen 2 *

- In hoeverre kennen we de werkelijkheid?
- Is er vooruitgang in morele zin?
 - Hoe is die mogelijk?
 - Is die onvermijdelijk?
- Is er vooruitgang in metafysische zin?
 - Wat is het richtpunt?
 - Is alle kennis slechts hypothese?